

DRUŠTVO ZA OPAZOVANJE
IN PROUČEVANJE PTIC SLOVENIJE
Langusova 10
61000 Ljubljana

NOVICE DOPPS

Informativni bilten

Letnik 1

Številka 2

April 1995

UVODNIK

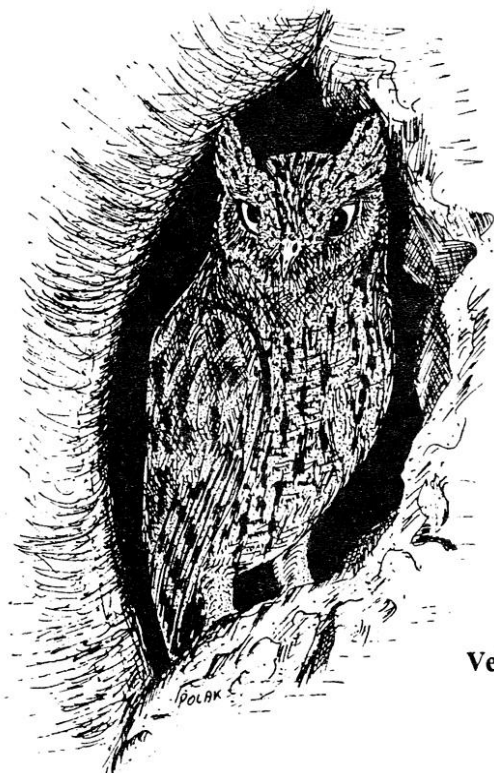
Letošnje leto je Leto varstva narave. Vanj se je DOPPS aktivno vključil s prijavo za program LIFE, ki ga razpisuje Evropska skupnost. Že prej pa je bil DOPPS aktiven na naravovarstvenem področju. Največ aktivnosti poteka za ohranitev in renaturacijo Škocjanskega zatoka, za zaščito Cerkniškega jezera, reke Drave in Mure. V prihodnjih številkah Novic Vas bomo skušali seznaniti s prizadevanji za ohranitev in zaščito prej omenjenih pomembnih ornitoloških lokalitet.

V tokratni številki Novic smo objavili naslove članov DOPPS, ki smo jih evidentirali do šestega aprila tega leta. Naslovi naj služijo čimboljši komunikaciji med člani DOPPS. Verjetno kljub trudu seznam naslovov ni popoln in so se vanj prikradle napake, nekateri pa ste spremenili svoj

naslov. Zato Vas prosimo, da nam sporočite svoj pravi naslov, če objavljen naslov ni pravilen. Če smo Vas po pomoti izpustili nam prav tako sporočite. V eni izmed naslednjih števil bomo objavili nove popravljene naslove naših članov.

Želimo, da bi bile Novice DOPPS bilten, ki Vas bo obveščal o dogajanju v DOPPS. Prav tako pa si želimo Vaših informacij. Zagotovo se tudi pri Vas dogajajo zanimive stvari, dogodki o katerih bi lahko pisali v Novicah in ki bi pritegnili pozornost drugih članov DOPPS. Prav tako lahko preko Novic povabite k sodelovanju pri različnih akcijah še druge člane DOPPS. Sporočite nam lahko tudi mali oglas, morda kupujete ali prodajate kakšen ornitološki pripomoček (teleskop, daljnogled, fotografsko opremo, terensko opremo ...).

Andreja Ramšak

Veliki skovik (*Otus scops*)

Simbol programa LIFE

Konec marca 1995 smo Evropsko skupnost zaprosili za finančno podporo v okviru LIFE programa. Prijavili smo projekt z naslovom: "Ohranitveni koncept in načrt menedžmenta za nižinska mokrišča - pomembne ornitološke lokalitete (IBA) v Sloveniji".

Kratka vsebina projekta:

Slovenija je dežela z izredno fito in zoogeografsko pestrostjo. Na okroglih 20000 km² se stikajo gorovja alpske in dinarske regije ter mediteranska in panonska regija. Nižine predstavljajo samo 10% reliefnih enot Slovenije, saj je ta bolj hribovsko-gorata dežela. Prav nižine pa so v Sloveniji podvržene vedno večjim vplivom človeka. Velikopotezne melioracije in regulacije vodotokov, sekanje poplavnih gozdov, spreminjanje vlažnih travnikov v poljedelske površine, širjenje urbanih predelov in infrastrukture grozijo, da bodo nižine (našo najmanjšo reliefno enoto) v celoti uničili.

Varstvo narave v Sloveniji danes še nima jasno izdelanih prioritet. Zato je toliko bolj pomembno, da so deli štirih območij (slovenski obalni pas z obalnimi mokrišči, kraška polja, Ljubljansko barje in subpanonska poplavna območja), ki jih obravnavamo v prijavi za "Life" projekt že na seznamu IBA.

Širši pomen nižinskih mokrišč v Sloveniji:

- območja ležijo na eni od najpomembnejših selitvenih poti v tem delu Evrope in so pomembna prezimovališča

in gnezdišča za nekatere v evropskem merilu ogrožene populacije ptic kot so kosec (*Crex crex*), zlatovranka (*Coracias glareolus*), južna postovka (*Falco naumanni*), velika bobnarica (*Botaurus stellaris*);

- opravljajo vrsto funkcij kot so izboljšanje kvalitete vode, ustvarjanje pogojev za prehrabne verige in ustvarjanje habitatov za floro in favno;
- so pomemben del kulturne dediščine nižinske regije;
- predstavljajo omrežje naravnih habitatov, ki še lahko vzdržujejo normalno stanje populacij v upostošeni krajini in
- so pomembni členi verige, ki povezuje mediteransko-panonsko selitveno pot.

Cilj projekta je priprava podrobnih naravovarstvenih smernic za varstvo ptic in njihovih habitatov, pa tudi drugih živalskih skupin - ptice so namreč zaradi visokega mesta v prehranjevalni verigi ogledalo splošnega stanja narave v okolju. Avtohtona močvirska vegetacija v nižinskem delu Slovenije pa predstavlja pomembne ornitološke lokalitete. Poleg t.i. pasivnega varstva (zavarovanje območij) bo na osnovi projekta možno pripraviti tudi načrt aktivnega varstva, to je sonaravnega gospodarjenja s prostorom, ki ob razvoju lokalnega prebivalstva nudi tudi pogoje za ohranitev diverzitet vrst.

Takšno delo ima poleg osnovne favnistične vrednosti tudi naravovarstvene aplikacije:

- je osnova za pripravo naravovarstvenega koncepta varovanja nižinskih mokrišč na mediteransko panonski verigi pomembnih ornitoloških lokalitet;
- razvidna bodo območja, ki jih je potrebno posebej varovati;
- pripravljene bodo osnove za nadaljnje spremljanje (monitoring) ptičjih populacij in njihovih bivališč in preko tega spremljanje vitalnosti celotnega okolja;
- dana bo možnost neposredne uporabe rezultatov pri pripravi strokovnih utemeljitev za zavarovanje posameznih območij s strani strokovnih naravovarstvenih služb;
- pripravljene bodo smernice za izbiro in ureditev renaturacije posameznih območij in
- osveščanje javnosti o velikem naravovarstvenem pomenu mokrišč.

Odgovor pričakujemo v začetku oktobra. O rezultatih razpisa vas bomo takoj obvestili.

Za skupino, ki je projekt pripravila

Borut Mozetič.

POROČILO O 1. SREČANJU MLADIH ORNITOLOGOV SLOVENIJE

Za 1. srečanje mladih ornitologov Slovenije je prispelo 24 raziskovalnih nalog. Pri izdelavi nalog je sodelovalo 175 mladih ornitologov iz 22 šol. Pomagalo jim je 28 mentorjev.

Tabela 1: Seznam šol, ki so se udeležile razpisa za 1. srečanje mladih ornitologov Slovenije

Šola	št. nalog	št. mentorjev	št. učencev
2. OŠ Celje	1	1	2
OŠ A. Globočnika	2	1	2
OŠ Ajdovščina	1	1	3
OŠ Center, Novo mesto	1	1	9
OŠ G. Šilih, Velenje	1	1	1
OŠ J. Plemlja, Bled	1	1	4
OŠ Koroška Bela	1	2	4
OŠ Lesce	1	1	1
OŠ M. Vilharja, Postojna	1	1	1
OŠ M. Vrhovnik, Ljubljana	1	1	4
OŠ M. Štrukelj, Nova Gorica	1	3	4
OŠ Moravče	1	2	3
OŠ Mozirje	1	1	18
OŠ P. Voranca, Jesenice	1	1	2
OŠ R. Jakopič, Ljubljana	1	1	8
OŠ S. Jenka, Kranj	2	2	3
OŠ S. Jenko, Smlednik	1	1	2
OŠ Tišina-Gederovci	1	2	2
OŠ Šmarje pri Kopru	1	1	1
OŠ Šmarjeta	1	1	40
Prva gimnazija Maribor	1	1	18
Sr. upr. adm. šola Ljubljana	1	1	43
Skupaj	24	28	175

NAGRADNI RAZPIS 2. SREČANJA MLADIH ORNITOLOGOV SLOVENIJE

Člani DOPPS želimo z nagradnim razpisom vzpodbuditi čimvečje število mladih k izdelavi mladinskih raziskovalnih nalog s področja ornitologije. Razpis je namenjen učencem in dijakom vseh osnovnih in srednjih šol v Sloveniji. Vsebine naloge lahko učenci in dijaki določijo sami ali ob pomoči članov DOPPS.

Predlagamo naslednje teme, ki pa niso obvezne:

- Ptiči izbranega habitata (živih mej, lok, gramoznic, sadovnjakov...);
- Ptiči v okolici domačega kraja;
- Ptiči lokalnega jezera, akumulacije, reke;...
- Izbira habitata pri določeni vrsti;
- Potek gnezditve pri izbrani vrsti;
- Obrambno vedenje v prisotnosti plenilca in
- Prelet ujed na selitvi...

Srečanje bo predvidoma marca 1996. Avtorji morajo poslati na društven naslov (Langusova 10, 61000 Ljubljana) eno kopijo naloge. **Zadnji rok za oddajo nalog je 1. 04. 1996.** Naloge, ki bodo prispele po tem roku ne bomo mogli uvrstiti na srečanje. Zaradi organizacije srečanja vas prosim, da nam pošljete prijavo o izdelavi naloge najkasneje do 31. 12. 1995. Prijava mora vsebovati kratek opis problema, delovni naslov naloge, ime in priimek mentorjev in učencev, njihov naslov, šolo in razred, ki ga učenci obiskujejo. Prijavljenim lahko na željo pošljemo navodila za izdelavo naloge in standardne obrazce za ornitološko delo.

Nalogo naj izdela največ pet avtorjev. Za predstavitev naloge morajo pripraviti ustrezen poster. Za ustno predstavitev bodo imeli avtorji na voljo 10 min. Vsi udeleženci razpisa bodo prejeli priznanja, najboljše naloge pa bodo posebej nagrajene.

Andrej Šorgo

Andrej Šorgo

DELO IZVRŠILNEGA ODBORA

Od zadnje objave povzetka našega dela, se je izvršilni odbor sestel dvakrat. Obe seji 14. 03. 1995 in 05. 04. 1995 sta bili v znamenju priprav na redno letno skupščino v Mariboru. Skupščino koordinirajo Franc Bračko, Franci Janžekovič in Andrej Šorgo. Pripravljali smo poročila komisij, odborov in ostalih društvenih organov. Potrdili smo predlagan dnevni red skupščine in podprli idejo za nagrajevanje udeležencev mladinskih raziskovalnih nalog s področja ornitologije.

Novice DOPPS bo odslej urejala Andreja Ramšak, prispevke lahko še vedno pošiljate na društven naslov. Dosedanji tajnik Peter Trontelj, bo zaradi študija v tujini odsoten daljši čas. Naloge tajnika prevzame Borut Mozetič, ki bo opravljal tudi naloge "projektne managerja". Vodje projektov koordinirajo svoje aktivnosti preko njega.

Nadaljevali bomo aktivnosti za vzpostavitev računalniške povezave DOPPS z drugimi uporabniki informacij (društva, šole...). Na seji izvršilnega odbora dne 14. 03. 1995 smo obravnavali problematiko letališča na Ljubljanskem barju in problematiko ogrožanja gnezda orla belorepca. Društvo je ostro protestiralo, apeliralo na ustrezne naslove in zahtevalo naravovarstvene rešitve problemov.

V letošnjem letu bo koordinator mednarodne akcije World Birdwatch v Sloveniji Luka Božič. Konec meseca marca je DOPPS oddal prijavo s kandidacijo za sredstva "LIFE programa" Evropske unije s projektom "Ohranitveni koncept in načrt menedžmenta za nižinska mokrišča - pomembne ornitološke lokalitete (IBA) v Sloveniji".

Slavko Polak

Vodomec (*Alcedo atthis*)

KAKO SMO POSLUŠALI PREDAVANJA IN SE UDELEŽEVALI IZLETOV

V preteklem zimsko-pomladanskem terminu smo imeli obsežen urnik predavanj in izletov. Napovedanih je bilo 7 izletov in 9 predavanj. Od tega sta dva izleta zaradi slabega vremena odpadla, zaradi zadržanosti predavateljev pa niso bila izvedena predavanja Ptice Korzike, Orientacija ptic na selitvi in Dvoživke. Seveda smo se potrudili in prisotnim na nenapovedano objavljenih predavanjih priskrbeli nadomestna predavanja.

Dne 16. 02. 1995 sem vrzel zapolnil s predavanjem o pticah Planinskega polja. Dokumentarni videospot avtorjev Boruta Mozetiča in Dimitrija Najdovskega o uničevanju Škocjanskega zatoka smo si z zanimanjem ogledali 02. 03. 1995. Odpadlo predavanje Nuše Kropivšek, ki je bila zadržana zaradi akcije reševanja dvoživk na Slivniškem jezeru, pa je s prikazovanjem lastnih diaposnetkov ptic zapolnil naš fotograf ptic Dare Fekonja. Odpadli izleti in predavanja bodo praviloma izvedena v naslednjih terminih.

Na koncu bi se radi zahvalili vsem predavateljem, vodjem izletov in vsem udeležencem naših srečanj, ki jih poleg vseh Vas seveda, vabimo na nadaljnje prijetno druženje.

Slavko Polak

ZAHVALA

Dne 23. 03. 1995 nam je v društvene prostore na Žibertovo ul. 1 Dušan Gorenčič prinesel ranjenega vodomca (*Alcedo atthis*). Ranjeno ptico je našel na Poljanski cesti v Ljubljani. Naslednji dan sem jo odnesla na Veterinarsko kliniko v Ljubljani, kjer jo je pregledal prof. dr. Ivan Mrzel. Poškodovano perut je bilo potrebno rentgenizirati. Na rentgenskem posnetku ni bilo vidnega zloma, vendar ptica ni mogla leteti. Za opravljeno strokovno delo in prijaznost se iskreno zahvaljujemo prof. dr. Ivanu Mrzlu, Tei Ivanuša dr. vet. in tehniku Gregorju.

Andreja Ramšak

Informativni bilten DOPPS	Letnik 1	Številka 2	April 1995
Izdaja: Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS)®, Langusova 10, 61000 Ljubljana			
Urednik: Andreja Ramšak			
Oblikovanje: Andreja Ramšak			
Likovna oprema: Slavko Polak (vinjete ptic) in Marjan Vaupotič (karikature)			
Informativni bilten izhaja šestkrat letno. Prispevke vračamo samo na željo avtorjev. Naročnina je vključena v članarino DOPPS.			

PREDAVANJA IN IZLETI "POMLAD '95"

Na izlete pridite vremenu primerno oblečeni. Rahel dež ni nujna ovira za odpoved izleta. Če nimate prevoza se posvetujte s kolegi in vodjo izleta.

Predavanja bodo potekala v društvenih prostorih na Žibertovi 1 v Ljubljani s pričetkom ob 19.00 uri.

Vabljeni!

23. April Skupščinski izlet: Stara struga reke Drave

27. April Tradicionalni izlet na Cerkniško jezero

vodi Dare Šere ☎ (061)12 32 631

Zbor bo ob 7.00 uri ob jezeru v vasi Dolenje jezero

4. Maj Korzika - biser Sredozemlja, predava Al Vrezec

Ne samo o zanimivih pticah, tudi o drugih naravnih lepotah tega otoka bo predavatelj spregovoril ob diapozitivih

7. Maj (pozor nedelja!) Kamnite polpuščave vojaškega strelišča Bač

vodi Slavko Polak ☎ (067) 24 210, 25 826

Zbor ob 7.00 uri pred gostiščem "Zala" v Knežaku. Pot bomo nadaljevali z avtomobili.

18. Maj Dvoživke, predava Katja Pobiljšaj

Predavateljica nam bo z diapozitivi predstavila zanimivi svet dvoživk Slovenije, ki jih še vedno slabo poznamo.

20. Maj Izlet na Šoštanjsko jezero

vodi Denis Vengust ☎ (063) 853 644 pop.

Zborna mesto je na avtobusni postaji v Velenju ob 9. ³⁰ uri. Pot bomo nadaljevali z avtomobili.

1. Junij Otočje Galapagos, predava Andrej Bibič

Avtor nam bo z diapozitivi predstavil biološko zelo zanimive otoke. Na teh vulkanskih otokih so se živali in rastline naselile že zdavnaj. Zaradi osamitve teh otokov so še posebej ptiči razvili značilne prilagoditve.

3. Junij "Crex night"- četrto nočno štetje koscev na Cerkniškem jezeru

koordinira Slavko Polak.

Zbirali se bomo popoldne (po 17.00 uri) ob jezeru pri vasi Dolenje jezero. Razdelili si bomo delo, ogledali teren in med 22.00 in 03.00 uro prešteli vse kosce. Kdor bo prespal, naj ima s seboj spalno vrečo. V primeru slabega vremena pokličite

☎(067) 24 210, 25 826.